

V International
Economic Forum | THE CRISIS AS AN INCENTIVE
FOR CHANGE:
June 30 | 2022 | Human being. Nature. Entrepreneurship

PATRON & SUPPORTER

Institute of Economics of the Latvian Academy of Sciences

V International Economic Forum

THE CRISIS AS AN INCENTIVE FOR CHANGE

LATVIJAS TAUTSAIMNIECĪBAS ATTĪSTĪBAS
DRAUDI UN IESPĒJAS

JĀNIS VANAGS

Dr.oec., RTU profesors

RIGA - 2022

V International
Economic Forum | THE CRISIS AS AN INCENTIVE
FOR CHANGE:
June 30 | 2022 | Human being. Nature. Entrepreneurship

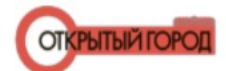
PATRON & SUPPORTER

Pētījuma tēmas aktualitāte

Pētījuma aktualitāti par kārtējo krīzi Latvijā un visā Eiropā nosaka šādi nozīmīgākie aspekti:

- 1) **Krievijas iebrukums Ukrainā** un kara turpināšanās nepilnus 4 mēnešus;
- 2) Ukrainas un ES, kā arī citu pasaules **valstu neveiksmīgie centieni apturēt kara darbību Ukrainā**;
- 3) globālajiem un lokālajiem **draudiem neatbilstoša pasaules pārvaldības kārtība**;
- 4) **politikā dominējošā prakse pieņemt** stratēģiski nozīmīgus **lēmumus bez atbilstoša pamatojuma** saistībā ar politisko mērķu sasniegšanai nepieciešamajiem resursiem un to pieejamību;
- 5) **energoresursu cenu palielinājums**, kas izraisa ražošanas **un patēriņa cenu strauju pieaugumu**

Pētījuma objekts un priekšmets

Nemot vērā tēmas aktualitātes nozīmīgākos aspektus, pētījuma objekts un priekšmets tiek definēts šādā izklāstā:

- **pētījuma objekts:** *Latvijas tautsaimniecības attīstība XXI gadsimta draudu un iespēju ietekmē;*
- **pētījuma priekšmets:** *draudu samazināšanas iespējas Latvijas tautsaimniecības attīstībai tuvākā un vidējā laika periodā.*

V International
Economic Forum | THE CRISIS AS AN INCENTIVE
FOR CHANGE:
June 30 | 2022 | Human being. Nature. Entrepreneurship

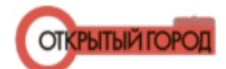
PATRON & SUPPORTER

Pētījuma hipotēze

Pamatojoties uz Darba **aktualitātes** nozīmīgākajiem aspektiem, kā arī rēķinoties ar noteikto pētījuma **objektu** un **priekšmetu**, pētījumam tiek noteikta šāda **hipotēze**:

***Latvijas** un visas **ES pārvaldības sistēmā pieņemtie lēmumi neatbilst draudiem**, ar kuriem nākas saskarties mājsaimniecībām un citiem tautsaimniecības dalībniekiem savu vajadzību apmierināšanai.*

V International
Economic Forum | THE CRISIS AS AN INCENTIVE
FOR CHANGE:
June 30 | 2022 | Human being. Nature. Entrepreneurship

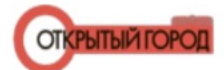
PATRON & SUPPORTER

Pētījuma mērķis

Sekojošā augstāk izklāstītajiem tēmas aktualitātes nozīmīgākajiem aspektiem, kā arī pētījuma objektam un priekšmetam, tiek noteikts šāds Darba **mērķis**:

analītiski izvērtēt Latvijas valsts tautsaimniecības **attīstības draudus** un **iespējas**, kā arī **izstrādāt pasākumus draudu mazināšanai un iespēju vairošanai**.

V International
Economic Forum | THE CRISIS AS AN INCENTIVE
FOR CHANGE:
June 30 | 2022 | Human being. Nature. Entrepreneurship

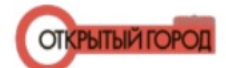
PATRON & SUPPORTER

Pētījuma pieņēmumi un ierobežojumi

Pētījuma ietvaros izdarītie ierobežojumi un pieņēmumi tiek sadalīti šādās grupās:

- **sociāla** satura pieņēmumi un ierobežojumi;
- **tehniska** satura pieņēmumi un ierobežojumi;
- **ekonomiska** satura pieņēmumi un ierobežojumi;
- **pārvaldības** satura pieņēmumi un ierobežojumi;
- pieņēmumi un ierobežojumi saistībā ar tautsaimniecības dalībnieku ietekmi uz **apkārtējo vidi**.

V International
Economic Forum | THE CRISIS AS AN INCENTIVE
FOR CHANGE:
June 30 | 2022 | Human being. Nature. Entrepreneurship

PATRON & SUPPORTER

Kas ir draudi un iespējas

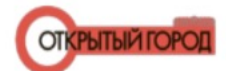
Praksē un teorijā novērotais lielais plurālisms jēdzienu «draudi», «iespējas» un «risks» skaidrošanā un piemērošanā praksē.

Minēto jēdzienu akadēmisks skaidrojums:

draudi – **materiālas un nemateriālas lietas**, ar kurām subjekts vai organizācija nonāk saskarsmē un tas **rada negatīvu efektu** – slimība, materiālais un/vai garīgais zaudējums; militārie konflikti utml.;

iespējas – **materiālas un nemateriālas lietas**, ar kurām subjekts vai organizācija nonāk saskarsmē un tas **rada pozitīvu efektu** – materiālus un/vai garīgus labumus;

risks – draudu un/vai iespēju **iestāšanās varbūtība**.

Draudu un iespēju izcelsme

Liekot lietā **zināšanas par draudiem un iespējām**, var iegūt atsevišķu subjektu un sistēmu **funkcionēšanai nepieciešamās zināšanas** par to **izcelsmi**.

Draudu un iespēju izcelsmi var atklāt ar šāda vienādojuma palīdzību:

$$\mathbf{DRD\ IZC_t = ISP\ IZC_t = (ML + NML)_t}$$

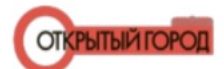
kur DRD – draudi;

ISP – iespējas;

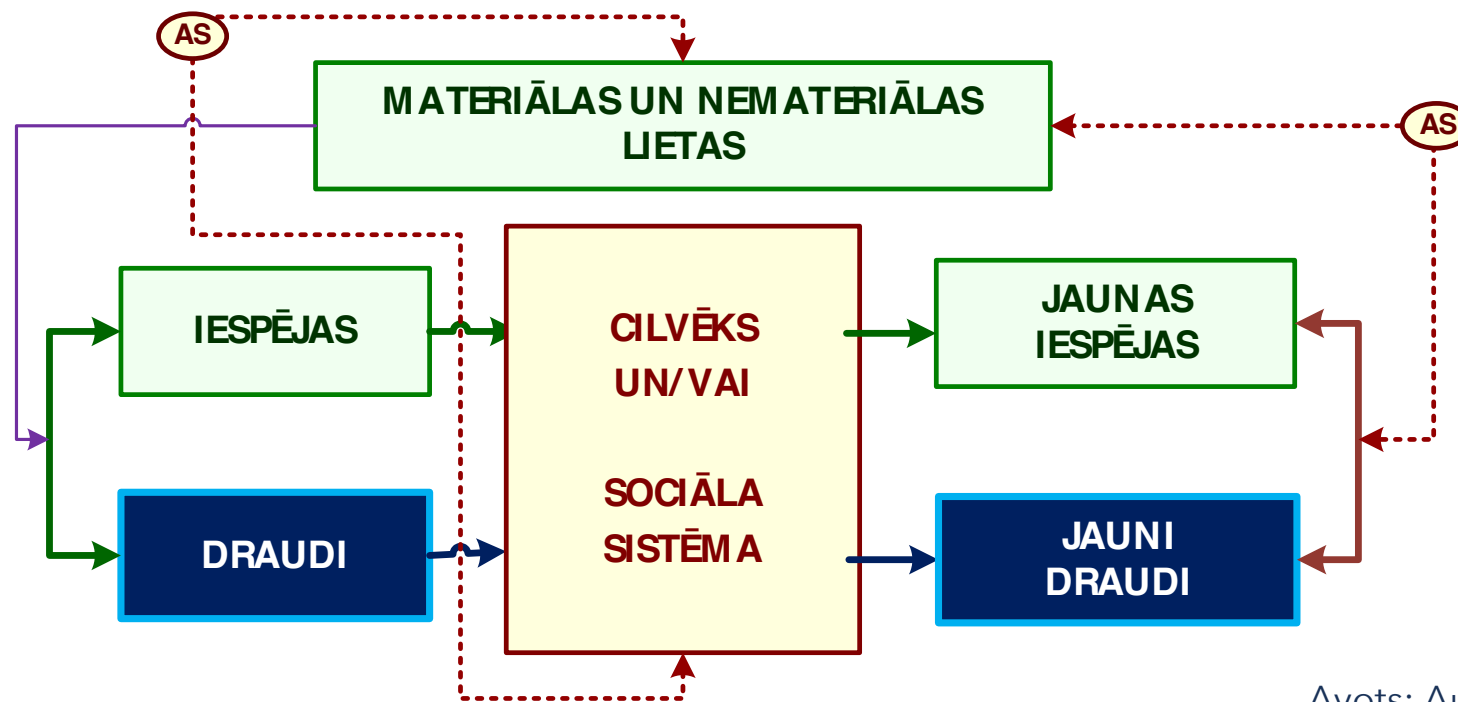
IZC – izcelsme;

ML – materiālas lietas;

NML – materiālas lietas.

Draudu un iespēju atražošana

Avots: Autora izstrādāts attēls

V International
Economic Forum | THE CRISIS AS AN INCENTIVE
FOR CHANGE:
June 30 | 2022 | Human being. Nature. Entrepreneurship

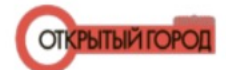
PATRON & SUPPORTER

Draudu un iespēju klasifikācijas pazīmes

Draudi un iespējas akadēmiskajos pētījumos un praksē **tiek klasificēti pēc šādām pazīmēm:**

- ✓ draudu un iespēju **saturs**;
- ✓ draudu un iespēju **mērogs jeb kvantitāte**;
- ✓ draudu un iespēju **ietekmes efekti**, nonākot saskarsmē ar patērētāju – atsevišķu subjektu un/vai sociālu sistēmu;
- ✓ draudu un iespēju **prognozes sastādīšanai nepieciešamie dati**;
- ✓ draudu un iespēju **prognozes varbūtība**;
- ✓ draudu un iespēju **ietekme uz** subjekta un/vai sociālas sistēmas **veiktspēju**;
- ✓ veicamie **pasākumi draudu iestāšanās varbūtības mazināšanai** u.c.

V International
Economic Forum
June 30 | 2022

THE CRISIS AS AN INCENTIVE
FOR CHANGE:
Human being. Nature. Entrepreneurship

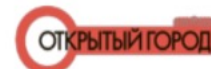
PATRON & SUPPORTER

Draudu un iespēju klasifikācija

Pētījuma ietvaros **draudi un iespējas tiek sadalītas šādās grupās:**

- ✓ **sociālie** draudi un iespējas – cilvēks, viņa vajadzības un uzvedība;
- ✓ **ekonomiskie** draudi un iespējas – saimnieciskā darbība;
- ✓ **tehniskie** draudi un iespējas – IFS, kapitāla preces, dažādas tehniskas un elektroniskas ierīces;
- ✓ **pārvaldības** draudi un iespējas – **pieņemtie vadības lēmumi**, to **atbilstības līmenis** draudiem un iespējām iekšējā un/vai ārējā vidē;
- ✓ **apkārtējās vides** draudi un iespējas – dabas resursi, to pārmērīga izmantošana un ar to saistītās klimata pārmaiņas un dabas katastrofas.

V International
Economic Forum

June 30 | 2022

THE CRISIS AS AN INCENTIVE
FOR CHANGE:

Human being. Nature. Entrepreneurship

PATRON & SUPPORTER

Nozīmīgākie sociālie draudi

Latvijas tautas attīstībā tiek konstatēti šādi nozīmīgākie sociālie draudi:

- ✓ pārmērīga **alkohola lietošana**;
- ✓ liels **smēķētāju skaits**;
- ✓ iedzīvotāju īpatsvara pieaugums ar **lieko svaru**;
- ✓ **veselības aprūpes sistēmas** funkcionēšanas **zems efektivitātes līmenis**;
- ✓ augstais **traumatisms** darba vietā;
- ✓ **profesionālā saskarība**;
- ✓ **augstā bērnu mirstība** u.c.

Alkohola patēriņš - lielākais sociālais drauds

Alkohola lietošana rada šādus efektus:

- ✓ **alkohols iegūst varu pār cilvēka uzvedību** un viņa **vērtību sistēmu**;
- ✓ alkohols **kļūst par primāro vajadzību** un **tiek izmantoti visi līdzekļi** šīs **vajadzības apmierināšanai**;
- ✓ negatīvi un **neatgriezeniski ietekmē cilvēka nervu sistēmu un veselību kopumā**;
- ✓ alkohols **degradē cilvēka reproduktīvo sistēmu** un palielina draudus bērniem piedzimt ar būtiskiem veselības traucējumiem;
- ✓ sekmē **sabiedrības pamatvērtību degradēšanos**.

V International
Economic Forum
June 30 | 2022

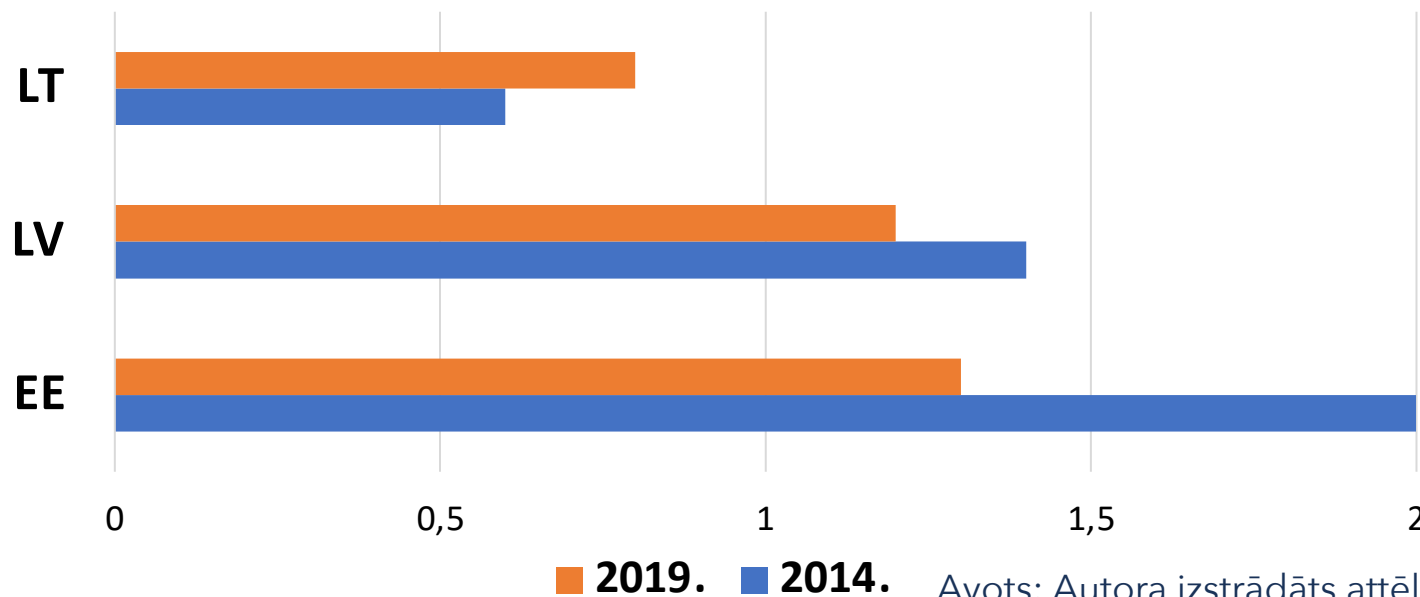
THE CRISIS AS AN INCENTIVE
FOR CHANGE:
Human being. Nature. Entrepreneurship

PATRON & SUPPORTER

Alkohola lietotāji katru dienu

% no iedz-ju skaita

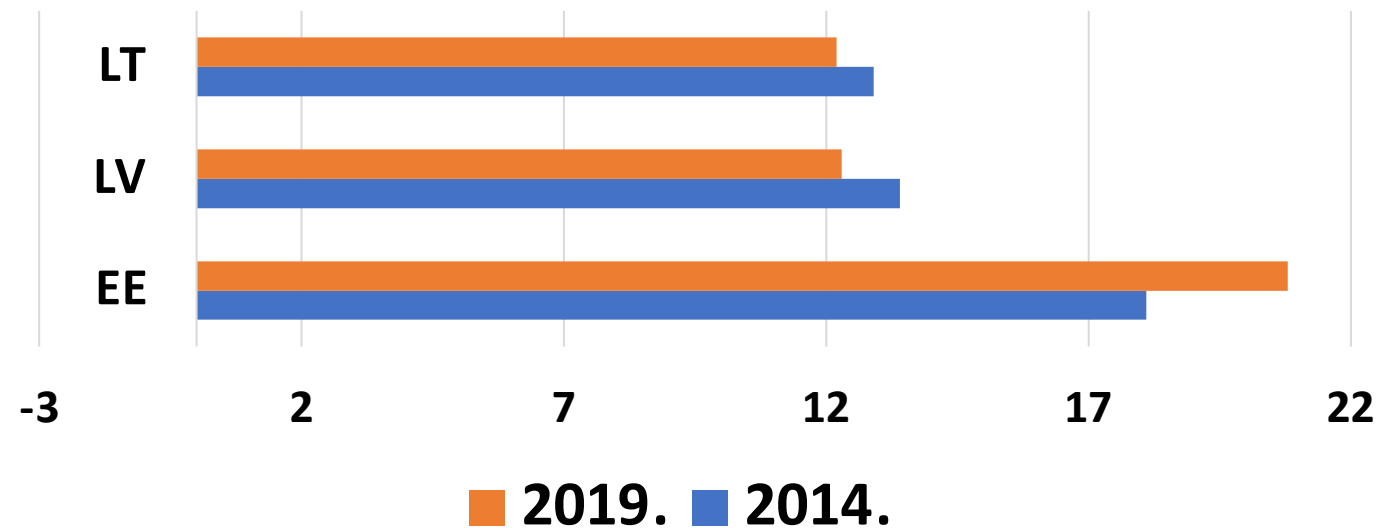

Avots: Autora izstrādāts attēls, izmantojot EUROSTAT datus

Alkohola lietotāji reizi nedēļā

% no iedz-ju skaita

Avots: Autora izstrādāts attēls, izmantojot EUROSTAT datus

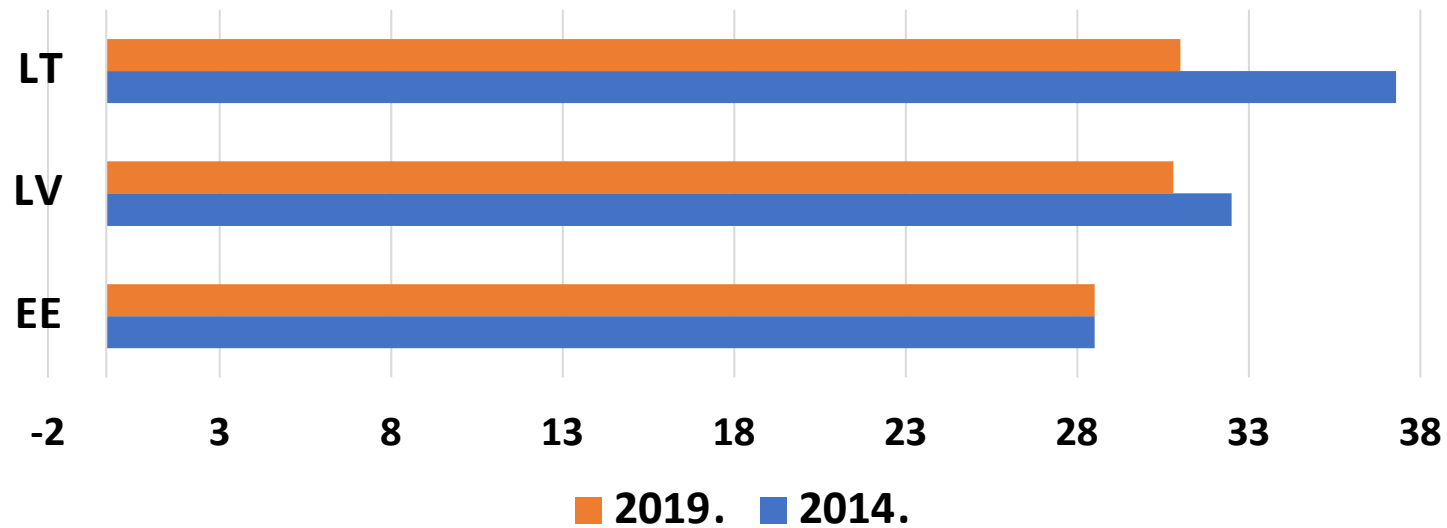
V International
Economic Forum | THE CRISIS AS AN INCENTIVE
FOR CHANGE:
June 30 | 2022 | Human being. Nature. Entrepreneurship

PATRON & SUPPORTER

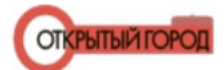

Alkohola lietotāji reizi mēnesī

% no iedz-ju skaita

Avots: Autora izstrādāts attēls, izmantojot EUROSTAT datus

V International
Economic Forum

June 30 | 2022

THE CRISIS AS AN INCENTIVE
FOR CHANGE:

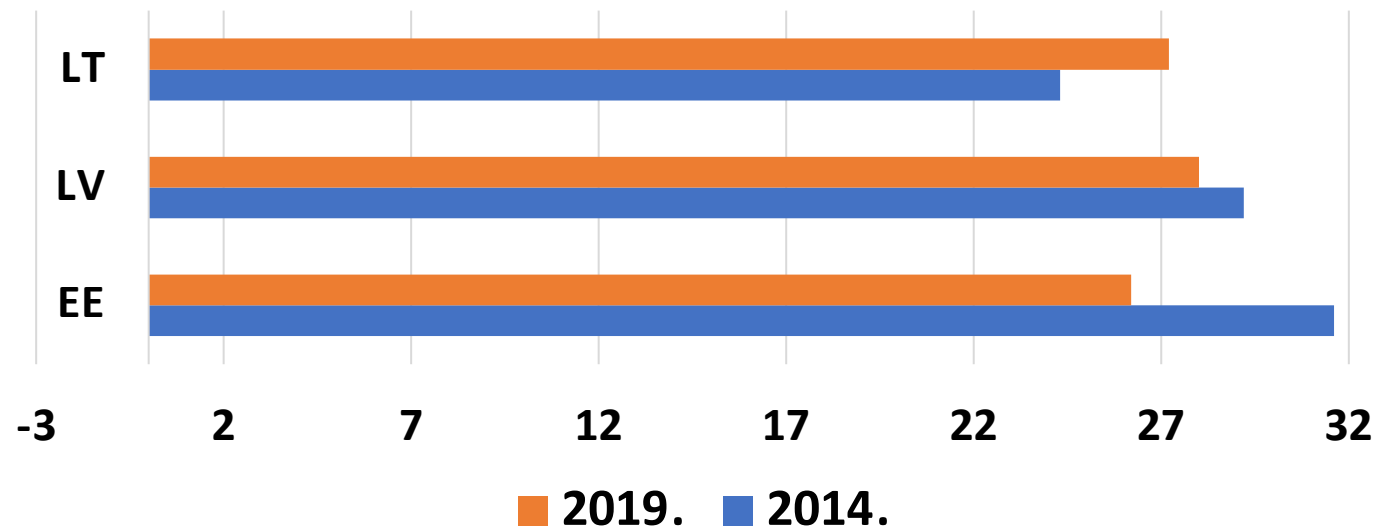
Human being. Nature. Entrepreneurship

PATRON & SUPPORTER

Alkohola lietotāji retāk kā reizi mēnesī

% no iedz-ju skaita

Avots: Autora izstrādāts attēls, izmantojot EUROSTAT datus

V International
Economic Forum
June 30 | 2022

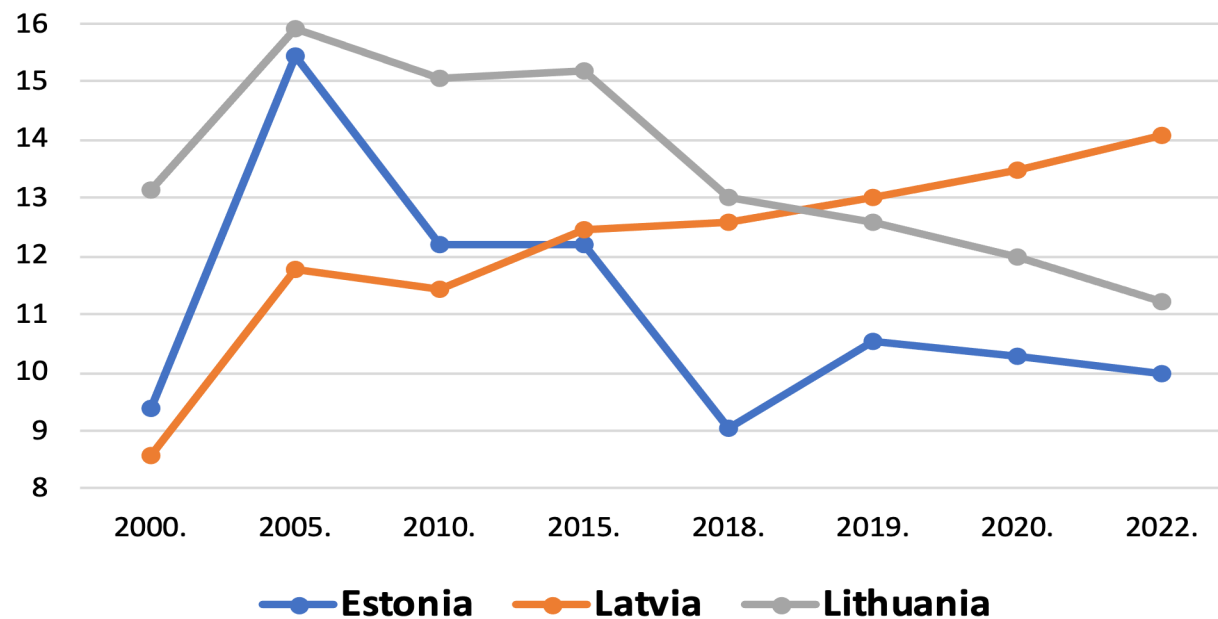
THE CRISIS AS AN INCENTIVE
FOR CHANGE:
Human being. Nature. Entrepreneurship

PATRON & SUPPORTER

Alkohola patēriņš Baltijas valstīs

l/iedziv.

Avots: Autora izstrādāts attēls, izmantojot EUROSTAT datus

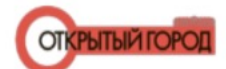
Alkohola patēriņš un statistika

Latvijas un ES statistikas attieksme pret alkohola patēriņu:

- ✓ LR CSP netiek uzrādīts alkohola patēriņš saistībā ar mājsaimniecību patēriņu pārtikai;
- ✓ EUROSTAT netiek atklāts alkohola kopējais patēriņš valstī;
- ✓ OECD datos atklājas 12,9 l alkohola patēriņš LV 2019.g. bet WB – 13,19l.

Ko nozīmē statistikas datu neesamība par alkohola patēriņu valstī:

- ✓ Vai tā ir «strausa politika» jeb politiskās pārvaldības nekompetence?
- ✓ Kam tas ir izdevīgi?
- ✓ Vai tās ir rūpes par iedzīvotājiem jeb rūpes par bagātības veidošanu alkohola ražotājiem un tirgotājiem?

V International
Economic Forum | THE CRISIS AS AN INCENTIVE
FOR CHANGE:
June 30 | 2022 | Human being. Nature. Entrepreneurship

PATRON & SUPPORTER

Smēķēšana - otrs lielākais sociālais drauds

Smēķēšanas negatīvie efekti pasaules mērogā:

- ✓ tabakas izstrādājumi **nogalina katru otro smēķētāju**;
- ✓ tabakas **dūmos ir 250 toksiskas un 79 kancerogēnas vielas**;
- ✓ smēķēšanas dēļ **katru gadu nomirst vairāk kā 8,7 miljoni** iedzīvotāju dažādās pasaules valstīs, no tiem **1,3 miljoni mirst esot pasīvā smēķētāja statusā**;
- ✓ 2020.gadā **smēķēja 22,3% no pasaules iedzīvotājiem**, t.sk. **36,7% vīriešu un 7,8% sievietes**;
- ✓ akcīzes **nodokļa palielināšana** par 10% **samazina smēķētāju skaitu** par **4% augsta ienākuma** valstīs un **5% vidēja ienākuma** valstīs;
- ✓ saskaņā ar 2011.gada pētījumu **Latvijā smēķēja 39,4% zēni un 41,4% meitenes**.

V International
Economic Forum | THE CRISIS AS AN INCENTIVE
FOR CHANGE:
June 30 | 2022 | Human being. Nature. Entrepreneurship

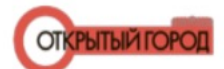
PATRON & SUPPORTER

Smēķēšanas globālie aspekti

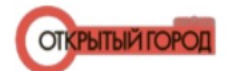
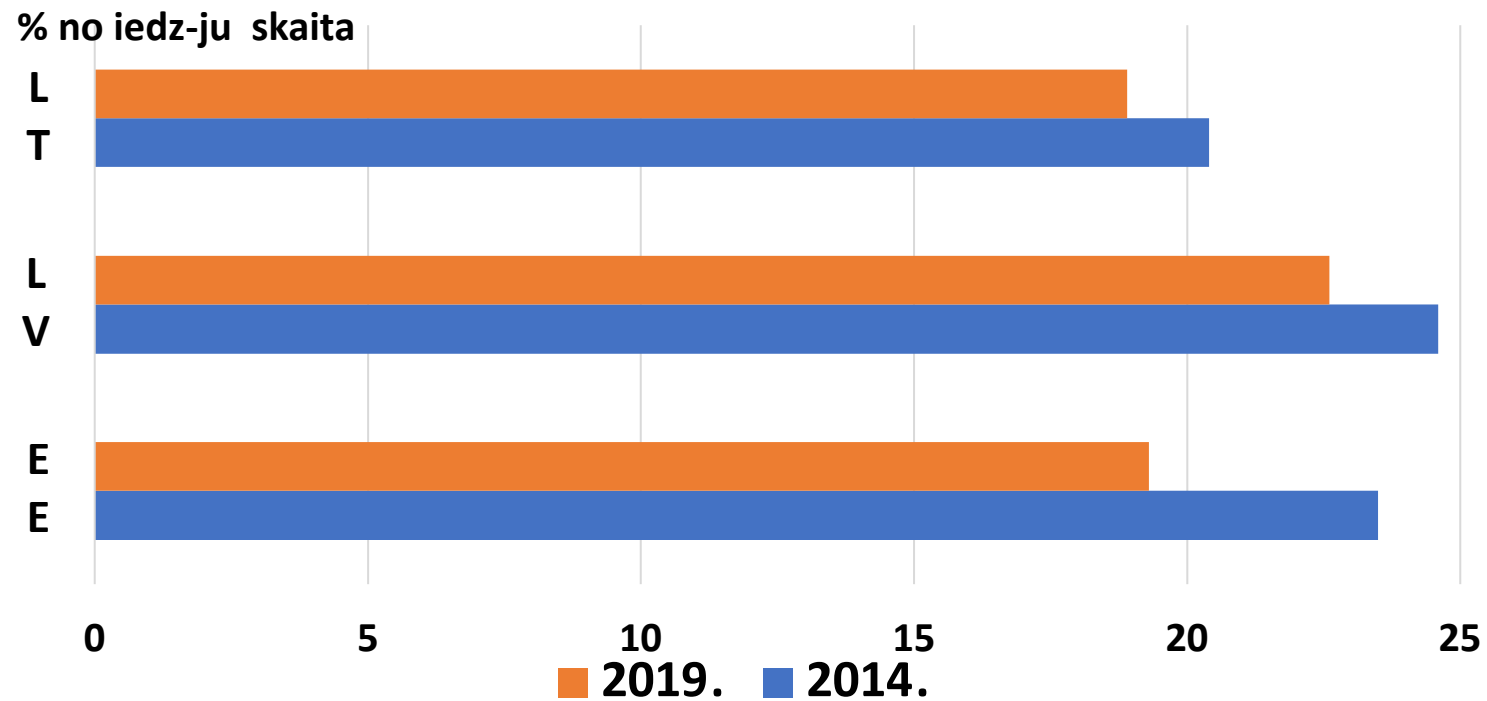
Smēķēšanas nodarītais kaitējums pasaules mērogā:

- ✓ smēķēšana nodara **kaitējumu sabiedrībai**, kas **pārsniedz 1,4 triljonus USD** gadā;
- ✓ **smēķētāju veselības uzturēšanai** katru gadu tiek izlietota naudas summa, kas **līdzinās 1,8% no pasaules IKP** un **5,7% no veselības aizsardzības budžeta**;
- ✓ smēķēšana **samazina darba ražīgumu par 25 - 30%**;
- ✓ **tabakas audzēšana sekmē MM** un **pesticīdu lietošanas pieaugumu**;
- ✓ cigarešu ražošanā **nepieciešamajam papīram** katru gadu tiek **nocirsti 600 M koku**;
- ✓ **tabakas audzēšanas paplašināšanai** katru gadu tiek **nocirsti vairāk kā 200 kha meža**.

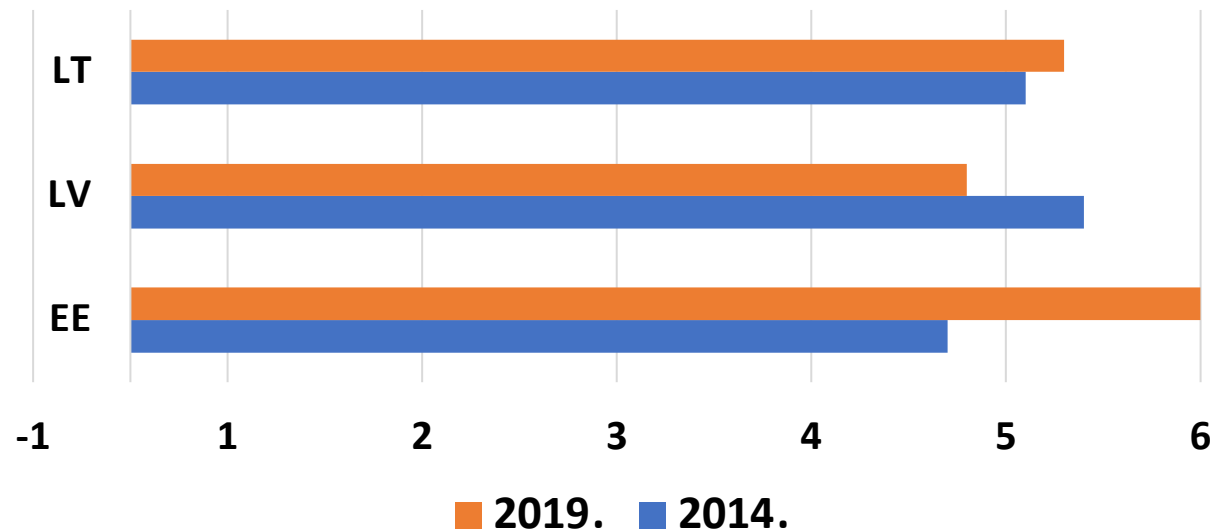
Ikdienas smēķētāji BV

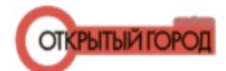

Neregulārie smēķētāji BV

% no iedz-ju skaita

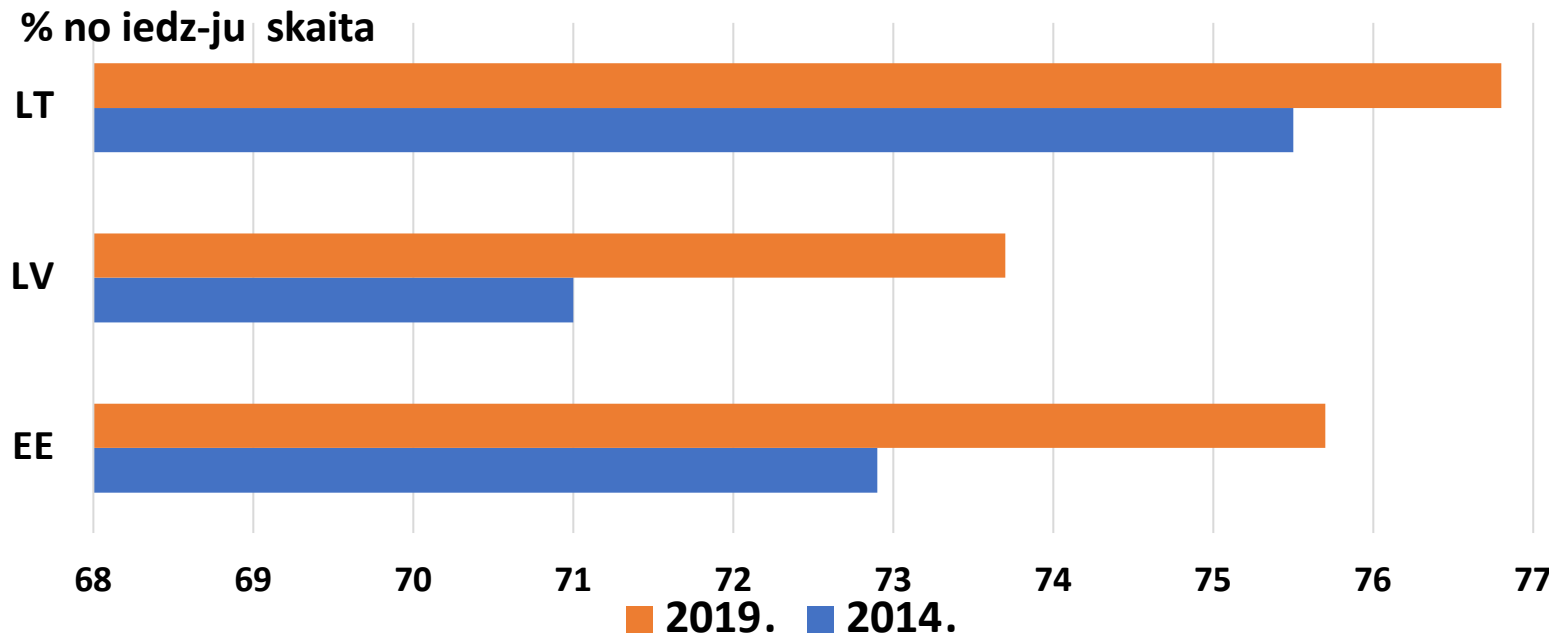

Avots: Autora izstrādāts attēls, izmantojot EUROSTAT datus

Nesmēķētāju izmaiņas BV

Avots: Autora izstrādāts attēls, izmantojot EUROSTAT datus

Zemāka izglītības līmeņa smēķētāju izmaiņas

Valstis	2014.			2019.		
	NSM	SKD	SRT	NSM	SKD	SRT
Estonia	66	31	4	72	24	5
Latvia	72	24	4	73	23	4
Lithuania	83	14	3	81	15	4
Denmark	73	20	7	77	17	6
Finland	81	14	5	82	11	6
Sweden	79	15	6	83	11	6

Avots: Autora sastādīta tabula, izmantojot EUROSTAT datus

Vidēja izglītības līmeņa smēķētāju izmaiņas

Valstis	2014.			2019.		
	NSM	SKD	SRT	NSM	SKD	SRT
Estonia	68,0	28,0	4,0	69,5	24,0	6,5
Latvia	65,3	29,8	4,9	67,3	28,1	4,7
Lithuania	67,6	27,2	5,2	70,3	25,5	4,3
Denmark	77,3	15,8	7,0	76,6	15,9	7,6
Finland	75,1	16,7	8,2	77,2	14,2	8,6
Sweden	81,5	10,6	7,9	86,2	8,3	5,5

Avots: Autora sastādīta tabula, izmantojot EUROSTAT datus

Augstāka izglītības līmeņa smēķētāju izmaiņas

Valstis	2014.			2019.		
	NSM	SKD	SRT	NSM	SKD	SRT
Estonia	80,9	14,2	4,9	84,5	10,9	4,6
Latvia	80,7	13,9	5,4	84,2	11,8	4,0
Lithuania	82,7	12,7	4,6	82,7	11,6	5,7
Denmark	83,4	9,0	7,5	84,5	8,4	7,1
Finland	85,9	8,0	6,1	88,5	5,9	5,6
Sweden	89,0	4,6	6,4	92,2	3,6	4,2

Avots: Autora sastādīta tabula, izmantojot EUROSTAT datus

V International
Economic Forum | THE CRISIS AS AN INCENTIVE
FOR CHANGE:
June 30 | 2022 | Human being. Nature. Entrepreneurship

PATRON & SUPPORTER

Nozīmīgākie ekonomiskie draudi

Latvijas tautsaimniecības attīstībā tiek konstatēti šādi nozīmīgākie ekonomiski draudi:

- ✓ salīdzinoši zems darbspēka izmantošanas efektivitātes līmenis;
- ✓ Zems saražotās pievienotās vērtības līmenis izlietoto resursu vienību;
- ✓ izveidojusies plaisa starp zinātni un uzņēmējdarbību;
- ✓ ārējās uzņēmējdarbības vides nestabilitāte;
- ✓ infrastruktūras neatbilstība tautsaimniecības attīstības kvantitatīvajiem un kvalitatīvajiem aspektiem;

V International
Economic Forum

June 30 | 2022

THE CRISIS AS AN INCENTIVE
FOR CHANGE:

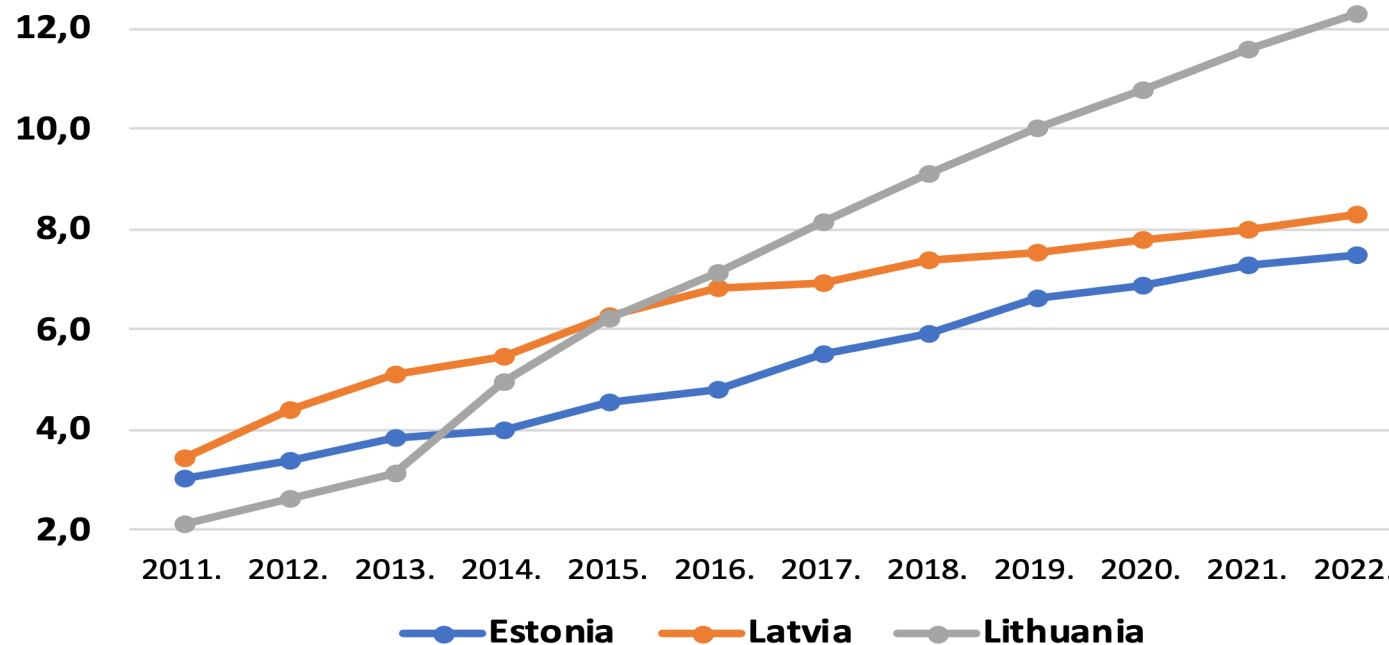
Human being. Nature. Entrepreneurship

PATRON & SUPPORTER

Uzņēmumu skaits ar modernāko tehnoloģiju BV

US skaits - k

Avots: Autora izstrādāts attēls, izmantojot EUROSTAT datus

Nodarbinātības draudi Latvijā (milj)

Valstis	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	21./12. %
Estonia	0,61	0,62	0,62	0,63	0,64	0,65	0,66	0,66	0,65	0,65	5,8
Latvia	0,88	0,89	0,88	0,90	0,89	0,89	0,91	0,91	0,89	0,86	-1,3
Lithuania	1,27	1,29	1,31	1,33	1,35	1,35	1,37	1,37	1,35	1,36	7,1
Denmark	2,64	2,64	2,66	2,71	2,76	2,79	2,83	2,88	2,85	2,88	9,0
Finland	2,48	2,46	2,45	2,44	2,45	2,47	2,54	2,57	2,53	2,55	2,9
Sweden	4,66	4,70	4,77	4,84	4,91	5,02	5,10	5,13	5,06	5,06	8,6

Avots: Autora sastādīta tabula, izmantojot EUROSTAT datus

Nodarbināti zināšanu ietilpīgos UD procesos (milj)

Valstis	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2017./08. %
Estonia	0,18	0,18	0,18	0,19	0,19	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20	10,9
Latvia	0,29	0,27	0,26	0,26	0,28	0,28	0,27	0,28	0,28	0,28	-1,6
Lithuania	0,41	0,41	0,40	0,40	0,40	0,39	0,40	0,41	0,42	0,42	2,7
Denmark	1,00	1,03	1,04	1,03	1,03	1,03	1,03	1,04	1,06	1,05	4,9
Finland	0,89	0,88	0,88	0,90	0,91	0,89	0,89	0,90	0,89	0,92	3,1
Sweden	1,87	1,86	1,87	1,92	1,95	1,98	2,02	2,07	2,12	2,18	16,4

Avots: Autora sastādīta tabula, izmantojot EUROSTAT datus

Nodarbinātie vīrieši zināšanu ietilpīgos UD procesos (k)

Valstis	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2017./08. %
Estonia	57	56	55	61	63	67	68	71	71	69	22,6
Latvia	91	85	81	79	89	93	88	86	88	94	2,7
Lithuania	125	121	124	124	120	122	124	129	132	133	6,3
Denmark	449	450	460	457	450	453	466	470	482	467	4,0
Finland	353	345	355	366	360	362	362	367	366	376	6,5
Sweden	768	761	783	807	819	834	853	863	890	930	21,1

Avots: Autora sastādīta tabula, izmantojot EUROSTAT datus

Nodarbinātas sievietes zināšanu ietilpīgos UD procesos (milj)

Valstis	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2017./08. %
Estonia	0,12	0,13	0,12	0,12	0,13	0,13	0,13	0,13	0,13	0,13	5,6
Latvia	0,20	0,19	0,18	0,18	0,19	0,19	0,19	0,19	0,19	0,19	-3,5
Lithuania	0,28	0,29	0,28	0,27	0,27	0,27	0,27	0,28	0,29	0,29	1,1
Denmark	0,55	0,58	0,58	0,57	0,58	0,58	0,56	0,57	0,58	0,58	5,7
Finland	0,54	0,54	0,53	0,54	0,55	0,53	0,53	0,53	0,53	0,54	0,8
Sweden	1,10	1,09	1,09	1,12	1,13	1,14	1,17	1,21	1,23	1,25	13,2

Avots: Autora sastādīta tabula, izmantojot EUROSTAT datus

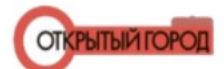

Nodarbināto V un S skaita salīdzinājums zināšanu ietilpīgos UD procesos (reizes)

Valstis	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2017./08. %
Estonia	2,2	2,3	2,2	2,0	2,1	2,0	1,9	1,8	1,8	1,9	-13,9
Latvia	2,2	2,2	2,2	2,3	2,1	2,0	2,1	2,3	2,2	2,0	-6,1
Lithuania	2,3	2,4	2,3	2,2	2,3	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2	-4,9
Denmark	1,2	1,3	1,3	1,2	1,3	1,3	1,2	1,2	1,2	1,2	1,6
Finland	1,5	1,6	1,5	1,5	1,5	1,5	1,4	1,5	1,4	1,4	-5,4
Sweden	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,3	-6,6

Avots: Autora sastādīta tabula, izmantojot EUROSTAT datus

V International
Economic Forum
June 30 | 2022

THE CRISIS AS AN INCENTIVE
FOR CHANGE:
Human being. Nature. Entrepreneurship

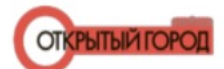
PATRON & SUPPORTER

Peļņas izmaiņas HT uzņēmumos

	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2014./08.
Estonia	0,7	0,5	0,8	1,0	1,0	1,0	1,0	36,8
Latvia	0,8	0,5	0,8	0,8	0,9	0,9	0,9	18,4
Lithuania	0,7	0,7	1,1	1,4	1,3	1,1	1,3	78,5
Denmark	9,1	7,1	9,2	10,1	11,4	12,1	11,8	29,0
Finland	13,1	5,8	9,9	8,5	6,2	7,8	8,5	-35,6
Sweden	15,2	10,3	18,6	18,0	16,0	15,6	16,3	7,6

Avots: Autora sastādīta tabula, izmantojot EUROSTAT datus

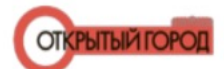

Ražošanas nozarēs piemēroto IKT īpatsvars IKP BV

Valstis	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2018./09. %
Estonia	0,73	1,05	0,79	0,81	0,8	0,66	0,65	0,66	0,72	0,73	0,0
Latvia	0,16	0,24	0,23	0,23	0,29	0,46	0,48	0,43	0,4	0,41	156,3
Lithuania	0,15	0,12	0,12	0,06	0,06	0,09	0,09	0,12	0,1	0,16	6,7
Denmark	0,22	0,21	:	:	:	:	:	:	0,14	0,16	-27,3
Finland	1,5	0,68	0,13	:	:	0,24	:	0,93	0,37	0,25	-83,3
Sweden	:	:	:	:	1,16	:	:	:	0,16	0,17	x

Avots: Autora sastādīta tabula, izmantojot EUROSTAT datus

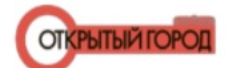

Pakalpojumu nozarēs piemēroto IKT īpatsvars IKP BV

Valstis	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2018./09. %
Estonia	4,05	3,98	3,9	3,79	4,02	4,09	4,25	4,47	4,69	5,25	29,6
Latvia	3,35	3,16	3,23	3,51	3,45	3,68	4,05	4,26	4,52	5	49,3
Lithuania	2,25	2,29	2,36	2,32	2,51	2,84	2,86	2,89	3,03	3,34	48,4
Denmark	4,4	4,41	4,26	4,35	4,2	4,26	4,34	4,22	4,42	4,31	-2,0
Finland	3,67	3,65	3,75	:	4,06	4,3	4,35	4,49	4,48	4,66	27,0
Sweden	:	:	4,98	5,02	5,12	6,07	5,57	4,95	5,78	6,31	x

Avots: Autora sastādīta tabula, izmantojot EUROSTAT datus

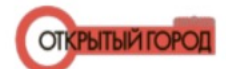

US izdevumi zinātniskajiem pētījumiem BV

Valstis	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2018./09. %
Estonia	88	117	243	219	156	125	139	139	144	155	76
Latvia	31	40	39	33	39	58	38	27	38	46	50
Lithuania	55	65	74	80	85	116	107	115	139	149	173
	174	222	356	332	280	299	284	281	321	350	102
Estonia	51	53	68	66	56	42	49	50	45	44	-13
Latvia	18	18	11	10	14	19	13	10	12	13	-26
Lithuania	31	29	21	24	30	39	38	41	44	43	35
	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Avots: Autora sastādīta tabula, izmantojot EUROSTAT datus

Valsts izdevumi zinātniskajiem pētījumiem BV

Valstis	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2018./09. %
Estonia	126	146	154	142	141	145	143	182	175	187	48,6
Latvia	30	33	32	38	47	53	60	64	69	79	167,7
Lithuania	126	120	126	126	122	122	132	134	152	163	29,4
	282	298	312	306	309	320	335	380	397	430	52,5
Estonia	44,7	48,9	49,3	46,3	45,4	45,4	42,7	48,0	44,2	43,6	-2,5
Latvia	10,5	11,0	10,4	12,5	15,1	16,4	17,9	16,8	17,4	18,4	75,5
Lithuania	44,8	40,1	40,3	41,2	39,5	38,2	39,4	35,2	38,4	38,0	-15,2
	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	0,0

Avots: Autora sastādīta tabula, izmantojot EUROSTAT datus

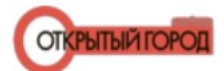

Nozīmīgākie valsts pārvaldības draudi un iespējas

Valsts pārvaldības sistēmā tiek konstatēti šādi nozīmīgākie draudi un attīstības iespējas:

- ✓ vadības **lēmumu pieņemšanas procesu forma un saturs neatbilst risināmo jautājumu būtībai**;
- ✓ vadības **lēmumi** nereti tiek pieņemti, **ignorējot valsts iekšējā un ārējā vidē dominējošos draudus un iespējas**, to izmaiņu tendenci;
- ✓ **sabiedrībai trūkst datu un informācijas** par **valsts pārvaldības darbības rezultātiem** un **izlietotajiem resursiem**, lai noteiktu **valsts pārvaldības sistēmas darbības efektivitāti**;
- ✓ valsts **investīciju plāns tautsaimniecības attīstībai** tiek apstiprināts **bez jebkāda sociāli ekonomiska pamatojuma**;
- ✓ valstī tiek **īstenota draudiem un iespējām neatbilstoša demogrāfiskā, izglītības, veselības aizsardzības un zinātnes attīstības politika**.

V International
Economic Forum | THE CRISIS AS AN INCENTIVE
FOR CHANGE:
June 30 | 2022 | Human being. Nature. Entrepreneurship

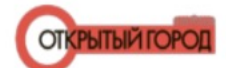
PATRON & SUPPORTER

Statistika - valsts attīstības draudi vai iespējas

Statistikas datu nozīmīgums valsts tautsaimniecības attīstībā:

- ✓ statistikas dati **vadības lēmumu pieņemšanā**;
- ✓ statistikas dati **sociālu sistēmu attīstības plānu sastādīšanā**, sākot ar MS un beidzot ar valsts TS pārvaldītājiem;
- ✓ statistikas dati **valsts sociāli ekonomiskās attīstības un vides aizsardzības pasākumu izstrādei**;
- ✓ statistikas dati **valsts pārvaldības darbības atbilstības un efektivitātes mērīšanai**.

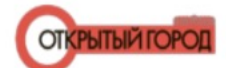

Statistika - valsts attīstības draudi vai iespējas

Latvijas, ES un atsevišķu citu valstu statistikā vērojamas šādas nepilnības:

- ✓ vai **statistika - valsts valstī?**
- ✓ atsevišķu statistikā skaidroto **jēdzienu neatbilstība praksei**;
- ✓ statistikas **tabulu virsrakstu neatbilstība to saturam**;
- ✓ krasi **mainīgs pārskata periods**, kura cēlonis netiek skaidrots meta datos;
- ✓ zinātnes **attīstības dati novecojuši par 10 gadiem**;
- ✓ **novēlota datu publicēšanas prakse** - 3 un vairāk gadi;
- ✓ **nav pieejamas vairāk** kā 10 -12 **garākas dinamiskās rindas**, neskaitot atsevišķus gadījumus;
- ✓ atsevišķos gadījumos **rādītāju precizitāte ir apšaubāma** - alkohola patēriņš uz iedzīvotāju litros ar 7 zīmēm aiz komata, kā arī citas nepilnības

V International
Economic Forum

June 30 | 2022

THE CRISIS AS AN INCENTIVE
FOR CHANGE:

Human being. Nature. Entrepreneurship

PATRON & SUPPORTER

PALDIES PAR UZMANĪBU!

